

Σάββατο 6 Φλεβάρη 2021 - Κυριακή 7 Φλεβάρη 2021

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

Σελίδα 28

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

«Ανάπλαση» για το κεφάλαιο

Την περίοδο του πρώτου εγκλεισμού επέλεξε ο **δήμαρχος Αθήνας** ώστε, με τη θετική ψήφο επί της αρχής των **δημοτικών παρατάξεων ΣΥΡΙΖΑ και ΚΙΝΑΛ**, να προωθήσει το σχέδιο του «Μεγάλου Περιπάτου». Μάλιστα, το κράτος νομοθέτησε τον «Περίπατο» με σχετική Υπουργική Απόφαση στηριζόμενη στις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου των «έκτακτων» μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας.

Σήμερα είναι φανερό ότι η κρατική διαχείριση της πανδημίας αποτέλεσε «χρυσή ευκαιρία» για να εξαπολυθεί ένας «κεραυνοβόλος» πόλεμος (Blitzkrieg) ρυθμίσεων προς όφελος του κεφαλαίου.

Στην περίπτωση του «Μεγάλου Περιπάτου», Μπακογιάννης και κυβέρνηση αξιοποίησαν την άδεια Αθήνα για να «τρέξουν» κατεπιγόντως, χρόνια σχεδιαζόμενες, κυκλοφοριακές - πολεοδομικές παρεμβάσεις που οριοθετούν τάχα έναν **θύλακα «ελεύθερο από ΙΧ»**. Ο θύλακας **περικλείει τους**

σημαντικότερους τουριστικούς «πόρους» της πόλης με:

Περιορισμό της κίνησης οχημάτων σε κεντρικούς άξονες του κέντρου, πεζοδρομήσεις σε δρόμους που ορίζουν το εμπορικό τρίγωνο και στην Πλάκα, διαπλατύνσεις πεζοδρομίων σε Πανεπιστημίου, Φιλελλήνων στα όρια της πλατείας Συντάγματος, προσθήκη τμημάτων ποδηλατοδρόμων και λεωφορειολωρίδες. Ενοποιήθηκε το Ζάππειο με τους Στύλους του Ολυμπίου Διός, συνδέοντας σε μια διαδρομή Διονυσίου Αρεοπαγίτου με Παναθηναϊκό Στάδιο. Προσεχώς **έρχονται «παρεμβάσεις» στην Πατησίων για ενοποίηση της Ομόνοιας με το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο** μέχρι την πλατεία Αιγύπτου.

Eurokinissi

Απ' την Πλάκα μέχρι το λόφο Στρέφη: Μια πόλη μέσα στην πόλη

Το σχέδιο που υλοποιεί η δημοτική αρχή αποτελεί συρραφή παλαιότερων μελετών και προτάσεων για το Κέντρο, όπως η Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων και το Rethink Athens. Η σκέψη για μετατροπή της Πανεπιστημίου σε πεζόδρομο περιλαμβάνεται τόσο στο παλιό Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας, του 1985, όσο και στις «προτάσεις» του ισχύοντος Ρυθμιστικού Σχεδίου, του 2014. Οι προγραμματιζόμενες παρεμβάσεις εντάσσονται στο πλαίσιο ενός ευρύτερου σχεδίου αναπλάσεων με υλοποίηση επενδύσεων: Αναπλάσεις οδού Πειραιώς, Ελαιώνας, «διπλή ανάπλαση» Λ. Αλεξάνδρας - Βοτανικού, προσφυγικών Αλεξάνδρας κ.λπ.

Στον συνολικό σχεδιασμό του κεφαλαίου για την πρωτεύουσα **δεσμεύονται τόσο η σημερινή όσο και η προηγούμενη κυβέρνηση, οι δημοτικές παρατάξεις των αστικών κομμάτων ΝΔ - ΣΥΡΙΖΑ - ΚΙΝΑΛ. Η εταιρεία «Ανάπλαση Αθήνας ΑΕ» ιδρύεται το 2018 για να προγραμματίσει και να υλοποιήσει έργα εντός του δήμου.** Το καλοκαίρι του 2019, το υπουργείο Υποδομών του ΣΥΡΙΖΑ υλοποίησε αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για την ανάπλαση του Κέντρου, στην περιοχή που ορίζεται από τις οδούς Σταδίου - Πειραιώς - Ερμού.

Το κέντρο της Αθήνας, όπως αποτυπώνεται ήδη απ' το 2014 στο «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας - Αττικής», προορίζεται να αποτελέσει διεθνή προορισμό **τουρισμού «υψηλού επιπέδου», με επέκταση της τουριστικής περιόδου, δικτύωση των πολιτιστικών πόλων και του φυσικού περιβάλλοντος, αξιοποίηση αδόμετων αστικών κενών.** Χωροταξικά αυτό μεταφράζεται σε σειρά επενδυτικών σχεδίων σε εξέλιξη. Από τις αναπλάσεις στο Κέντρο μέχρι τις αδόμετες εκτάσεις προς ανάπλαση στην περιοχή της Δυτικής Αθήνας (Ελαιώνας, Βοτανικός), στις ιδιωτικοποιήσεις στο λιμάνι του Πειραιά, τις επενδύσεις στο παραλιακό μέτωπο με κύρια την «εμβληματική» στο Ελληνικό, την ανάπλαση του Φαληρικού Ορμου, τον Αστέρα Βουλιαγμένης και εκτείνεται μέχρι το Σούνιο.

Ο «Μεγάλος Περιπάτος», ως εναρκτήρια παρέμβαση για την ανάπλαση του Κέντρου, αποτελεί **«δέσμευση προς τον επιχειρηματικό κόσμο»** που αποτυπώνεται στις δηλώσεις Μπακογιάννη κατόπιν συναντήσεων με ενώσεις ξενοδόχων και λοιπούς επενδυτές. Προεκλογικά διακηρυγμένος στόχος ήταν η **μετατροπή της Αθήνας σε «citybreak» προορισμό του Σαββατοκύριακου και για τις «τέσσερις εποχές» του χρόνου** με εξασφάλιση ενός Κέντρου «ασφαλούς και καθαρού», ελκυστικού προς τουρίστες και επισκέπτες.

Η **δημοτική αρχή Μπακογιάννη** προχώρησε στην υπογραφή σειράς συμφωνιών - «μνημονίων» με επενδυτές και επιχειρήσεις για την υλοποίηση, **με μορφή Συμπράξεων Δημόσιου - Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ)**, έργων στο πλαίσιο ενός στρατηγικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη του Τουρισμού με ορίζοντα το 2025. Η «σύμπραξη» επιχειρήσεων - δήμου περιλαμβάνει τη «συμμετοχή της ιδιωτικής πρωτοβουλίας» με προσφορά ενισχύσεων και δωρεών για την υλοποίηση των απαραίτητων έργων υποδομών, αναπλάσεων, εξοπλισμού και μηχανημάτων. Σε αυτό το πρόγραμμα του δήμου με τίτλο **«Υιοθέτησε την Πόλη σου»** εντάσσονται η διαμόρφωση της πλατείας Ομόνοιας με «χορηγίες» και η **πρόσφατη αποδοχή «δωρεάς» έως 1 εκατ. ευρώ απ' την εταιρεία real estate «Prodea» για διαμόρφωση του λόφου του Στρέφη.** Στο πλαίσιο της ΣΔΙΤ στο Στρέφη ο δήμος αναλαμβάνει να ολοκληρώσει, με κρατικό χρήμα, τις **προτεινόμενες από την εταιρεία εργασίες ανάπλασης.**

Χαρακτηριστικό παράδειγμα σύμπραξης αποτελεί και η **ανάπλαση στον Αγιο Διονύσιο του Πειραιά: Εταιρείες ακινήτων** που

έχουν αγοράσει ή μισθώσει ακίνητα στην περιοχή **προχωρούν στην εκπόνηση πολεοδομικών μελετών και μελετών αναπλάσεων για να διασφαλίσουν τις νέες χρήσεις και τους όρους δόμησης**. Παραχωρούν «δωρεάν» τις μελέτες στο δήμο ενώ παράλληλα **πιέζουν τις κρατικές υπηρεσίες** για επίσηυση των διαδικασιών εγκρίσεων. Ταυτόχρονα με τη μετατροπή των κτιρίων παρέχουν «ενισχύσεις» για την υλοποίηση έργων **ώστε να δημιουργηθούν «ελκυστικές περιοχές» για νέες επενδύσεις σε γραφειακές, εμπορικές και τουριστικές χρήσεις, αυξάνοντας τις αξίες της γης και των ακινήτων στην υπό ανάπλαση περιοχή**.

Ο Κ. Μπακογιάννης ήδη έχει παρουσιάσει τη «**στρατηγική Branding**» και το νέο εμπορικό σήμα και λογότυπο του σχεδίου «**AGORA ATHENS - Πλάκα - Μοναστηράκι**» που αφορά τη **μετατροπή του ιστορικού εμπορικού κέντρου της Αθήνας σε «open mall»**.

Το Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΕΠΣ) της Αθήνας έπεται των παρεμβάσεων και αναμένεται απλά να τις επικυρώσει. Αφορά τις γειτονιές που περικλείονται από τον «Μεγάλο Περίπατο»: Μοναστηράκι - Πλάκα, Εμπορικό Τρίγωνο, Ψυρρή, Κουμουνδούρου, Γεράνι, Μουσείο και τμήματα των γειτονιών Εξάρχεια, Νεάπολη, Κολωνάκι και Ρηγίλλης, έως και 2 - 3 οικοδομικά τετράγωνα περιμετρικά του, ακολουθώντας κατά περίπτωση τα όρια του ιστορικού κέντρου.

Κερδισμένοι και χαμένοι του σχεδίου ανάπλασης

Όπως κάθε αντίστοιχο σχέδιο η ανάπλαση του Κέντρου έχει επιπτώσεις στα λαϊκά στρώματα που κατοικούν, εργάζονται ή κινούνται στο κέντρο της πόλης. Για το σύνολο των εργαζόμενων κατοίκων του Λεκανοπεδίου όχι απλά δεν λύνεται αλλά **εντείνεται το πρόβλημα της κυκλοφοριακής συμφόρησης**, στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας καθώς τα προβλήματα μετατοπίζονται σε παράπλευρες διαδρομές.

Με τον «Μεγάλο Περίπατο» μπαίνει σε κλοιό το ιστορικό κέντρο προκειμένου, «αποστειρωμένο», να παραδοθεί στις μεγάλες τουριστικές επενδύσεις. Υλοποιείται το σχέδιο ριζικής αλλαγής στις οικονομικές δραστηριότητες, εκτοπισμού των λαϊκών στρωμάτων που κατοικούν ακόμα στο Κέντρο. **Το ιστορικό τρίγωνο των Αθηνών μετατρέπεται σε προαύλιο των μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων, άνω των 150 κλινών, και των διεθνών αλυσίδων εμπορίου και διασκέδασης**.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αρκετοί μόνιμοι κάτοικοι και ένα μέρος των μικρών επαγγελματιών του Κέντρου θα αναγκαστούν να μετακομίσουν ή αντίστοιχα να κλείσουν. Είναι χαρακτηριστικές οι περιπτώσεις πόλεων, όπως Βαρκελώνη, Πράγα, Βενετία κ.ά. (Βαρκελώνη 32 εκατ. τουρίστες - Πράγα 8,5 εκατ.) όπου τα τελευταία χρόνια γίνονται διαδηλώσεις ενάντια στην επέκταση του τουριστικού κλάδου και των συνοδών δραστηριοτήτων (Airbnb). Αντιδράσεις που σχετίζονται με την έξωση των μόνιμων κατοίκων απ' το κέντρο των πόλεων λόγω **αύξησης στις αξίες ακινήτων που φέρνουν υψηλότερα ενοίκια και τέλη**. Τα λαϊκά στρώματα στο «αναπλασμένο» Κέντρο θα δουν **ακριβότερες τιμές στις υπηρεσίες εστίασης και ψυχαγωγίας** καθώς οι αυξημένες αξίες γης - επαγγελματικής στέγης περνούν πάντα στον καταναλωτή.

Το σχέδιο ανάπλασης του Κέντρου, ανεξάρτητα απ' την τελική του μορφή, «δεν χωράει» όλες τις πάνω από 1.500 ενεργές επιχειρήσεις που εδρεύουν εντός του εμπορικού τριγώνου της Αθήνας απ' τις τουλάχιστον 5.000 στο Κέντρο. Στην περιοχή αυτή επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται τόσο στο χονδρικό όσο και στο λιανικό εμπόριο. Η **μείωση της προσπελασιμότητας του Κέντρου** από οχήματα επηρεάζει τα καταστήματα με οικιακό εξοπλισμό / έπιπλα, λευκά είδη / υφάσματα ή ευπαθή προϊόντα όπως τα νωπά τρόφιμα, μικροβιοτεχνίες χειροποίητων κοσμημάτων. Αντίθετα ευνοούνται απ' τις πεζοδρομήσεις καταστήματα ένδυσης - υπόδησης, τεχνολογίας που ανήκουν σε διεθνείς και εγχώριους εμπορικούς ομίλους, οι οποίοι μπορούν να αντέξουν την εκτίναξη της τιμής επαγγελματικής στέγης και τελών. Εκατοντάδες γραφεία αυτοαπασχολούμενων επιστημόνων (δικηγόρων, μηχανικών) επίσης θα δεχτούν ιδιαίτερη πίεση από την άνοδο της τιμής της επαγγελματικής στέγης που θα τους οδηγήσει σε μαζική «έξωση» απ' το Κέντρο.

Την **ίδια περίοδο η κυβέρνηση ψήφισε το νομοσχέδιο για την απαγόρευση των διαδηλώσεων**, τα αποτελέσματα του οποίου είδαμε ήδη σε πρόβες καταστολής με την προσπάθεια περιορισμού των διαδηλωτών στις λωρίδες του πεζόδρομου της Πανεπιστημίου, στις διώξεις που ασκούνται σε βάρος συνδικαλιστών ξεκινώντας απ' το χώρο της Υγείας.

Όσο για την περιβόητη «αύξηση θέσεων εργασίας», αφορά κυρίως επισφαλείς, «ελαστικές» και χαμηλής εξειδίκευσης θέσεις εργασίας που δημιουργούνται στον ευρύτερο κλάδο του Τουρισμού. Η αλματώδης ανάπτυξη της «ατμομηχανής» του Τουρισμού στη δεκαετία της κρίσης δεν συνοδεύτηκε από φθηνότερες διακοπές των εργαζομένων ούτε από αυξήσεις στους μισθούς των εργαζομένων στον κλάδο μέσω ΣΣΕ.

Οργάνωση της αντεπίθεσης. Η καπιταλιστική ανάπτυξη δεν χωράει τις ανάγκες μας

Η καπιταλιστική ανάπτυξη επομένως και οι επενδύσεις που θα προσελκύσει η ανάπλαση του Κέντρου δεν στοχεύουν αλλά και δεν μπορούν να ικανοποιήσουν συνολικά τις ανάγκες της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων. Ο απατηλός ισχυρισμός του ΣΥΡΙΖΑ ότι οι παρεμβάσεις αποτελούν «τεχνοκρατικές» διαδικασίες που σε συνδυασμό με μια εναλλακτική διαχείριση και «κοινωνική διαβούλευση» θα λύσουν οξυμένα προβλήματα σε τοπικό επίπεδο αποπροσανατολίζει.

Ο αγώνας ενάντια στον αστικό σχεδιασμό για την Αθήνα - Αττική πρέπει με ευθύνη των κομμουνιστών και του ταξικού κινήματος να συνδυάζεται με την ουσιαστική συζήτηση για τη διέξοδο από τη σκοπιά της κάλυψης του συνόλου των λαϊκών αναγκών: Εξασφάλιση δουλειάς για όλους με ανθρώπινους όρους και ωράρια και ελεύθερο χρόνο, διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας, των δικαιωμάτων σε ασφαλή, υψηλά ποιοτική λαϊκή κατοικία, σε γρήγορες, ασφαλείς, δωρεάν μεταφορές, σε δωρεάν υποδομές κοινής ωφέλειας, όπως σχολεία, νοσοκομεία, σε δομές πολιτικής προστασίας, μέτρα και έργα αντιπλημμυρικής θωράκισης και αντισεισμικής προστασίας, χώρους πρασίνου και αναψυχής και προστασία του περιβάλλοντος.

Σε αυτές τις αγωνιστικές πρωτοβουλίες πρωταγωνιστούν σήμερα οι δυνάμεις του ΚΚΕ.

Του

Ηλία ΤΣΙΜΠΟΥΚΑΚΗ*

* Ο Ηλ. Τιμπουκάκης είναι μέλος του Τμήματος Οικονομίας της ΚΕ του ΚΚΕ και της ΕΠ της ΚΟ Αττικής